

Co vy na to?

Prakticky ve všech sportech se mluví o nových trendech. Jak je tomu u sportovní kynologie, resp. u IPO? Co vy na to?

Samozřejmě, že i v IPO se prosazují nové trendy. Je však velmi obtížné s předstihem odhadnout trendy pro celou nadcházející sezónu. IPO, tak jako každý sport, se neustále vyvíjí a rozhodčí mnohdy reagují až v průběhu sezóny na výkony, se kterými se setkají. A to ať už se jedná o perfektní předvedení určitého cviku, tak i cviku, kde se objeví problémy, se kterými se dosud nesetkali. Někdy se snaží psovodi předvést nový způsob provedení cviku, ale jen málokdy se z toho stane nový trend, který bude vyžadován i u ostatních. Tady mě napadá třeba nový způsob provedení cviku odložení vleže (za pochodu i dlouhodobě), jak byl předváděn psem špičkové finské soutěžící Mii Skogster na MS BO 2009 v Roudnici nad Labem. Její pes po zaujetí polohy vleže položil hlavu na zem; přesně tak, jak je to běžné v myslivecké kynologii.

Je logické, že největší vliv na nové trendy a úroveň kynologie mají rozhodčí, a to svým posuzováním. Pokud jsou rozhodčí nároční a vyžadují nekompromisně a u všech soutěžících splnění všech požadavků, které jsou uvedeny ve zkušebním řádu, úroveň kynologie musí jít logicky nahoru. Nevyžadují-li rozhodčí přesné provedení cviků a korektní vystupování psovoda při předvádění, jen málokterý psovod bude pilovat detaily, které dávají hodně práce a přemýšlení, když je jasné, že dostane za perfektní výkon stejný počet bodů jako ten, který splní cvik jen tak nějak. Je ale pravdou, že náročnějším posuzováním se po přechodnou dobu zúžil počet psovodů schopných obstát těmto náročným požadavkům. Jenomže to je jediná cesta, jak pozvednout úroveň naší kynologie na vyšší úroveň a tím mít i větší šanci lépe obstát v mezinárodní konkurenci.

Samozřejmě, že největší vliv na nové trendy má způsob posuzování na vrcholných akcích, zvláště v mezinárodním měřítku. Tyto akce obvykle posuzují rozhodčí s největší odborností a kreditem. Novátorské posuzování na vrcholové akci však nemusí automaticky znamenat nový trend. Jako příklad bych uvedl posuzování obrany na MS BO 2007. Na této akci se netradičně posuzoval např. zadní doprovod. Pokud se pes dostal zadními nohama na úroveň psovoda, následovalo ukončení obrany s následnou diskvalifikací celého oddílu „C“. Diskvalifikace následovala i v situaci, kdy psovod vydal povel v průběhu doprovodu. Naštěstí se tento způsob hodnocení nejal, o čemž svědčí i závěry ze školení rozhodčích, uveřejněné i v posledním Infu ČKS. A na dru-

hou stranu bych připomenul opačný případ; tedy kdy posouzení renomovaným rozhodčím znamená nový trend. Jedná se o posuzování cviku „vyhledání figuranta“. Na MS FCI 2009 v Rakousku vyžadoval rozhodčí Diegel, aby se pes při oběhnutí evidentně vracel k psovodovi a teprve na další povel vyběhl k další maketě. Možná, že někdo z vás namítne, že ve zkušebním řádu je napsáno: „Jákmile pes úkryt oběhne, zavolá jej psovod zvukovým povelom „ke mně“ k sobě...“, takže jaképak novátorství?! Ano, je to tam napsáno, jenomže... Tohle ustanovení nejde vzít doslova, protože to bychom mohli také vyžadovat, aby si pes na uvedený povel přesně předsedl před psovoda. Vždy je zapotřebí vysvětlovat si jednotlivá ustanovení řádu tak, jak si je asi budou vysvětlovat ti rozhodčí, kteří nás budou posuzovat. A to je mnohdy velmi obtížné. Vraťme se však k zmíněnému cviku „vyhledání figuranta“ – revíru; zde vidím velký prostor pro zvýšení náročnosti. Dosud se vyžaduje, aby pes nezabíhal za psovoda při jeho míjení na ose postupu. Pokud by se měla zvýšit náročnost tohoto cviku, pak je docela možné, že se v budoucnu bude vyžadovat, aby se pes nedostával za psovoda v žádném okamžiku a také, že se psovod bude pohybovat po ose postupu rovnoměrným tempem. Na první pohled nic náročného, ale opak je pravdou. Pokud by se pes neměl v průběhu revírování v žádném okamžiku dostávat za úroveň psovoda a psovod by se zároveň měl pohybovat rovnoměrným tempem, musel by se uvedený cvik provádět přesně tak, jak je nakreslen v příloze ZŘ. Naučit psa uvedeným způsobem vyhledávat figuranta je opravdu hodně náročné, o čemž svědčí i to, že jen velmi málo psovodů zmíněný způsob revírování předvádí.

Podívejme se na další trendy. V minulosti čísel jsme si řekli něco o ovladatelnosti bez vodítka – chůzi u nohy. U tohoto cviku bych se ještě trochu pozastavil. Minimálně na vrcholových soutěžích se má vyžadovat, aby se psovod v průběhu tohoto cviku nedíval na psa a pohledem jej nemotivoval. Osobně si však myslím, že přesná chůze se psem, jehož pohled směřuje do očí psovoda, je na nácvik náročnější než nepřítomný pohled psovoda vpřed a pohled psa do jeho podpaží. Jen pes, který je cvičen citlivě a s důrazem na pozitivní vztah s psovodem, je schopen se po celou dobu provádění poslušnosti dívat psovodovi do očí a zároveň radostně vrtět ocasem. Pohled psa, který je při výcviku pod velkým tlakem, nebude směřovat do očí psovoda a když, tak nebude radostně vrtět ocasem. Letos by se měly vyžadovat při chůzi také obraty (obrat je náhlá změna směru) a ne vět-

ší či menší obloučky, jak se běžně praktikovalo. U celé poslušnosti by se mělo dbát na korektní předvádění, a to i při přechodech mezi jednotlivými cviky. Markantní to bude zejména při přechodu k aportům, kdy se bude vyžadovat mimo koncentraci na psovoda také automatické usednutí psa v okamžiku, kdy psovod vyjímá aport ze stojanu, a také v situaci, kdy jej tam psovod vrací. Při odložení za pohybu se bude vyžadovat pouze zvukový povel a jakákoli pomoc ze strany psovoda bude chybou, která by měla mít za následek ztrátové body, a to v závislosti na míře pomoci. Nedovolená pomoc ze strany psovoda (připozastavení, pohyby hlavou či rukou apod.) byla dosud praktikovaná mnoha psovody a ne vždy byla penalizována, resp. nebyla penalizována v závislosti na míře pomoci. Vyžadováním naprosté korektnosti v okamžiku odložení se hodně ztíží především cvik „odložení vsedě za pochodu“, resp. ztíží se pro řadu psovodů. Dosud ne všichni psi zaujímal bezchybně tuto polohu, a to ani s nedovolenou pomocí od psovoda. Nedovolená pomoc psovoda může vést dokonce až k anulaci celého cviku. Trendem je také rychlejší zaujímání jednotlivých poloh a plná koncentrace psa na psovoda po celou dobu provádění poslušnosti. Problematické to bývá zejména při odkládání za pohybu, resp. po odchodu psovoda od psa. Myslí si, že právě v korektním předvádění po celou dobu poslušnosti, resp. přítomnosti na ploše, máme největší rezervy. Je třeba si také uvědomit, že ZŘ vyžaduje u všech cviků, s výjimkou cviku „vysílání vpřed“, pouze zvukové povely a jakékoli nestandardní pohyby rukou, hlavou, tělem nebo vydávání různých pomocných zvuků, nejsou přípustné.

A jaké nové trendy budou v obraně? Kromě již zmíněného cviku „vyhledávání figuranta“ nevím, že by byl nějaký nový trend.

I když se některé požadavky, uvedené ve ZŘ, dosud nevyžadovaly a ani se o nich veřejně nepsalo, ještě to neznamená, že se nemohou v nastávající sezóně vyžadovat! Proto jediným řešením, jak v budoucnu uspět, je už v počátcích výcviku vycházet především z požadavků zkušebního řádu. A kdo chce patřit do „první ligy“ musí neustále sledovat i dění na světových mistrovstvích. To je jediná cesta, jak zajistit, aby nás případné nové trendy v posuzování a předvádění neodsoudily do role pouhých statistiků.

Ladislav Mach ■

www.octaviusmalidaj.cz

Foto: ?